

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/41/2024
Identifikačné číslo spisu:	3820202024
Dátum vydania rozhodnutia:	22.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3820202024.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členov senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a JUDr. Branislava Krála v spore žalobkyne: O.. A. O., nar. XX. W. XXXX, bytom Š. XX/X, Z. proti žalovaným: 1/ A.. Z. M., nar. XX.F. XXXX, bytom K. X, Z., 2/ K. M., nar. XX.W. XXXX, bytom K. X, Z., 3.) U.. Ľ. M., nar. XX.O. XXXX, bytom K. X, Z., o zaplatenie 24.099,17 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 15C/13/2020, o dovolaní žalovaného 1/ a dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 26. októbra 2023, č.k. 19Co/55/2022-421, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovaného 1/ z a m i e t a .

Dovolanie žalobkyne z a m i e t a .

Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne (ďalej „odvolací súd“) zmenil vo výrokoch II., III. a IV. rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. 15C/13/2020-321 zo dňa 19.mája 2022 (ďalej len „súd prvej inštancie“) tak, že žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 12.035,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 260,- eur od 16.11.2019 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.12.2019 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.1.2020 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.2.2020 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.3.2020 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.4.2020 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.5.2020 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.6.2020 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.7.2020 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.8.2020 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.9.2020 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.10.2020 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.11.2020 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.12.2020 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.1.2021 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.2.2021 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.3.2021 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.4.2021 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.5.2021 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.6.2021 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od 16.7.2021 do zaplatenia, zo sumy 260,- eur od

16.8.2021 do zaplattenia, zo sumy 260,- eur od 16.9.2021 do zaplattenia, zo sumy 260,- eur od 16.10.2021 do zaplattenia, zo sumy 260,- eur od 16.11.2021 do zaplattenia, zo sumy 260,- eur od 16.12.2021 do zaplattenia, zo sumy 260,- eur od 16.1.2022 do zaplattenia, zo sumy 260,- eur od 16.2.2022 do zaplattenia, zo sumy 260,- eur od 16.3.2022 do zaplattenia, zo sumy 260,- eur od 16.4.2022 do zaplattenia, zo sumy 667,50,- eur od 22.8.2020 do zaplattenia, zo sumy 1.355,- eur od 30.6.2021 do zaplattenia, zo sumy 480,25 eur odo dňa 22.9.2021 do zaplattenia zo sumy 1719,83 eur odo dňa 13.4.2022 do zaplattenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Žalovaní 2/,3/ majú proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 15C/13/2020-321 zo dňa 19. mája 2022 uložil žalovaným 1/ až 3/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni istinu 12.035,- eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo súm tak, ako sú hore špecifikované. Výrokom III. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vo výroku IV. žalovaným 1/,2/,3/ náhradu trov konania voči žalobkyni nepriznal. Žalobkyňa od žalovaných 1/ až 3/ žalobou podanou 07.05.2020 žiadala zaplattenie náhrady za užívanie jej spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach bez právneho dôvodu spoločne a nerozdielne od všetkých žalovaných. Od žalovaného 1/ z právneho titulu vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (užíva jej podiel bez akéhokoľvek nadobúdacieho titulu) a od žalovaných 2/ a 3/ podľa § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka (užívanie nad rámec im patriaceho spoluvlastníckeho podielu) vo výške peňažného ekvivalentu vypočítaného ako nájom v mieste obvyklý.

3. Žalobkyňa nárok založila na skutkovom základe, že so žalovanými v 2/ a v 3/ rade sú podielovými spoluvlastníkmi domu s. č. 519/8, postaveného na parcele č. 19 a parcely C - KN č. 19 zastavané plochy a nádvoria o výmere 337 m², parcely C-KN č.20 záhrady o výmere 273 m², zapísané v LV č.205 v k.ú. Veľká Lehôtka, každý v 1-ici. Žalovaní v 2/ a 3/ rade získali svoj podiel titulom darovacej zmluvy zo dňa 7.10.2015 od žalovaného 1/ s dátumom povolenia vkladu vlastníckeho práva od 16.11.2015. Od augusta 2004 predmetné nehnuteľnosti užívali výlučne žalovaní, ktorí na vchodových dverách vymenili zámky, kľúče jej odmietajú vydať, všetci užívali aj jej spoluvlastnícky podiel uskladnením vecí v dome a užívaním nehnuteľností ako celku. Pokiaľ išlo o zistenie obvyklého nájmu za žalované obdobie od 1.11.2019 do 28.4.2022, súd sa nestotožnil s výškou náhrady a spôsobom výpočtu náhrady zo strany žalobkyne. Ako správne argumentovala aj žalobkyňa najobjektívnejšie zistenie peňažného ekvivalentu za užívanie je zistenie obvyklého nájomného v danom mieste a čase, ktoré nájomné by vynaložil nájomca pri prenájme takejto nehnuteľnosti. Pokiaľ v roku 2019 - 2021 sa rodinné domy v danej lokalite neprenajímali a toto konštatovala aj znalkyňa Ing. Anna Žiaková v posudku č.185/2021, keď uvádzala, že nemala k dispozícii na porovnanie tri porovnateľné nájomy, nebolo možné zobrať za základ zistenia obvyklého nájmu cenu nájmu bytov. Tak podľa názoru znalkyne Ing. Žiakovej, ako aj názoru súdu, bola cena nájmu rodinných domov s príslušenstvom a cena nájmu bytov neporovnateľnou kategóriou. Súd pri zisťovaní čo najbližšie objektívne zistiteľnej ceny nájmu, ktorá by bola použiteľná za žalované obdobie na predmetnú domovú nehnuteľnosť a príslušenstvo vychádzal zo záverov posudku znalkyne Ing. Anny Žiakovej č. 189/2021 a z výsluchu znalkyne na pojednávaní.

4. Odvolací súd sa najskôr zaoberal pre výsledok konania podstatnou hmotnoprávnou otázkou, či došlo k zániku práva žalovaných 2/ a 3/ užívať predmetné nehnuteľnosti vyplývajúceho z čl. 5 darovacej zmluvy z roku 1991 v dôsledku splynutia s nadobudnutým spoluvlastníckym podielom darovacou zmluvou z roku 2015. Táto otázka bola rozhodujúca pre posúdenie nároku žalobkyne na zaplattenie odplaty za užívanie spoluvlastníckeho podielu vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/. Odvolací súd pri posúdení tejto otázky vychádzal z právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 285/2021 (ktoré bolo založené na tom istom skutkovom základe ako v predmetnej veci - išlo len o nárok žalobkyne za iné obdobie). Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 24. augusta 2022 v uvedenom konaní, ktorým bol zrušený rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17Co 16/2020-452 zo dňa 26.mája 2021 konštatoval, že vzhľadom na bod 5 darovacej zmluvy zo dňa 04.11.1991, podľa ktorého mali žalovaní 2/ a 3/ právo doživotného bezplatného bývania a užívania predmetných nehnuteľností, ktoré im bude zabezpečené minimálne v 1 izbe s použitím príslušenstva, existencia tejto zmluvy bráni vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/, vzniku práva žalobkyne na odplatu za užívanie jej spoluvlastníckeho podielu.

Darovacou zmluvou zo dňa 04.11.1991 žalovaní 2/, 3/ darovali žalobkyni 1/2-icu podielu na predmetných nehnuteľnostiach a žalovanému 1/ tiež 1-icu podielu na predmetných nehnuteľnostiach. Tým, že došlo k darovaniu pôvodného spoluvlastníckeho podielu žalovaného 1/ v 1-ici naspäť na žalovaných 2/, 3/ darovacou zmluvou zo dňa 07.10.2015, nedošlo k splnutiu práva doživotného užívania podielu žalobkyne žalovanými 2/, 3/ ako im vyplývalo z darovacej zmluvy zo dňa 04.11.1991 (teda rozsahom stanoveným v bode 5 tejto zmluvy - minimálne v 1 izbe s príslušenstvom) a ich spoluvlastníckeho podielu z darovacej zmluvy zo dňa 07.10.2015, ale len k splnutiu práva doživotného užívania žalovaných 2/, 3/ vo vzťahu k pôvodnému podielu 1/2-ici žalovaného 1/, ktorý neskôr na základe darovacej zmluvy zo dňa 07.10.2015 nadobudli a stali sa podielovými spoluvlastníkmi, každý z nich v podiele 1-iny. Žalovaným 2/, 3/ teda zostalo právo doživotného užívania v rozsahu stanovenom v zmluve zo dňa 04.11.1991 vo vzťahu k podielu žalobkyne aj po 16.11.2015, kedy sa znova stali podielovými spoluvlastníkmi pôvodného podielu žalovaného 1/. Ako konštatoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7Cdo 285/2021, žalovaný 1/ užíval podiel žalobkyne od 16.11.2015 bez právneho dôvodu a žalovaní 2/, 3/ (podľa vysloveného právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) užívali okrem svojho podielu aj podiel žalobkyne, avšak nie bez právneho dôvodu, ale nad rozsah svojho spoluvlastníckeho práva, a to na základe rozsahu vymedzeného darovacou zmluvou zo dňa 04.11.1991. Vzhľadom na uvedené závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky len na strane žalovaného 1/ vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný žalobkyni vydať, a to za obdobie od 1.11.2019 do 28.04.2022. Vo vzťahu k žalovaným 2/, 3/ nevzniklo právo žalobkyni na odplatu za užívanie jej spoluvlastníckeho podielu, preto rozhodnutie súdu prvej inštancie o uložení povinnosti žalovaným 2/, 3/ zaplatiť spoločne a nerozdielne spolu so žalovaným 1/ peňažnú náhradu za užívanie spoluvlastníckeho podielu žalobkyne bolo v tejto časti nesprávne. Odvolací súd z týchto dôvodov zmenil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP tak, že žalobu žalobkyne vo vzťahu k žalovaným 2/, 3/ zamietol.

5. Za nedôvodné odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky žalovaných 1/, 2/, 3/, že súd prvej inštancie sa v konaní nezaoberal platnosťou darovacej zmluvy zo dňa 04.11.1991. Súd prvej inštancie sa v bodoch 24, 25 odôvodnenia napadnutého rozsudku dôsledne zaoberal tvrdeniami žalovaných 1/, 2/, 3/ (ako aj tvrdeniami žalobkyne) o neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 04.11.1991. Súd prvej inštancie považoval predmetnú darovaciu zmluvu za platný právny úkon, pričom poukázal i na to, že darovacia zmluva bola podrobená prieskumu aj v predchádzajúcich konaniach, naposledy Krajským súdom v Trenčíne v rozhodnutí sp. zn. 17Co 16/2020 zo dňa 26.05.2021, pričom nebola konštatovaná jej neplatnosť. Ani Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7Cdo 285/2021 žiadne dôvody jej neplatnosti nezistil.

6. Pokiaľ išlo o námietku žalobkyne, že znalkyňa vychádzala z nesprávnej výšky výmery nehnuteľností 209 m², nakoľko správna výmera je podľa žalobkyne 260 m² (z čoho žalobkyni patrí 1-ica t. j. 130 m²), ani túto námietku odvolací súd nepovažoval za opodstatnenú. Pri určení nájmu rodinného domu je potrebné vychádzať z úžitkovej plochy rodinného domu, a teda z podlahovej plochy a nie z plochy používanej pri výpočte technickej hodnoty stavby a pozemku. Podľa § 9a ods. 2 vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 300/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov, je úžitková plocha rodinného domu súčtom všetkých podlahových plôch obytných miestností a príslušenstva rodinného domu bez plochy balkónov, lodžií a terás. Z tohto dôvodu je pri výpočte nájmu plocha menšia (znalec pri výpočte násobil plochu podlaží číslom 0,8 - ako vyplýva zo strany 17 znaleckého posudku č. 189/2021). Okrem toho, žalobkyňa túto skutočnosť nenamietala vo svojom vyjadrení k znaleckému posudku a ani v inom podaní pred súdom prvej inštancie, či na pojednávaní. Preto táto námietka žalobkyne v odvolacom konaní predstavuje novotu a nakoľko neboli splnené podmienky podľa § 366 CSP, odvolací súd na túto námietku neprihliadal.

7. O náhrade trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1, ods. 2, § 262 ods. 1 CSP. Žalovaní 2/, 3/ boli voči žalobkyni v konaní v celom rozsahu úspešní. Žalovaní 2/, 3/ si uplatnili náhradu trov konania, a preto odvolací súd rozhodol tak, že žalovaní 2/, 3/ majú voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Žalobkyňa si uplatnila voči žalovaným 1/, 2/, 3/ sumu vo výške 24.099,18 eur s príslušenstvom. Úspešná bola len voči žalovanému 1/, a to v sume 12.035 eur s príslušenstvom. Neúspešná bola v sume 12.064,18 eur. Úspech žalobkyne bol 49,94 % a úspech žalovaného 1/ bol 50,06 %. Čistý úspech žalovaného 1/ bol 0,12 %. Nakoľko úspech žalovaného 1/ bol čiastočný a tento bol nepatrný, odvolací súd s poukazom na § 255 ods. 2 CSP rozhodol tak, že vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

8. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali v zákonnej lehote žalovaný 1/ a žalobkyňa dovolania. Obaja dovolatelia majú v zmysle § 429 ods.2, písm. a) CSP vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

9. Žalovaný 1/ namietal, že v konaní pred Krajským súdom Trenčín sp. zn.: 19Co/55/2022, zo dňa 26.10.2023 ako súdom druhého stupňa došlo k chybe uvedenej v ustanovení §420 písm. d), e), f) CSP a súčasne k vade podľa § 421 ods. 1, písm. a) CSP. Tvrdil, že nesprávnym právnym postupom mu odvolací súd znemožnil strane, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Postupom Krajského súdu Trenčín pri rozhodovaní došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

10. Uviedol, že krajský súd rozhodol v rozpore s procesnou prekážkou res iudicata, čím došlo k vade podľa § 420, písm. d) CSP. V totožnej veci bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp.zn. 12C/18/2015 ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne 6Co/187/2016 a následne tiež bolo odmietnuté dovolanie žalobkyne Najvyšším súdom SR pod sp.zn. ICdo/115/2017. V tomto právoplatne skončenom súdnom spore bol nárok O.. O. zamietnutý. V tejto veci boli totožní účastníci na strane žalovaných a aj na strane žalobkyne, taktiež bol žalovaný ten istý nárok ako v rozsudku Krajského súdu 19Co/55/2022, zo dňa 26.10.2023, akurát za iné obdobie a v inej výške, čím bol porušený §230 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého ak sa vo veci rozhodlo, nemôže sa prejednať a rozhodovať znova. Poukazoval na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. septembra 2012 sp. zn. 2Cdo/71/2012.

11. Žalovaný 1/ zdôraznil, že odvolací súd konštatoval, že on užíva spoluvlastnícky podiel bez právneho dôvodu a nezohľadnil pritom právoplatný rozsudok Okresného súdu Prievidza sp.zn. 12C 18/2015 ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne 6Co/187/2016. Súčasne bolo odmietnuté dovolanie žalobkyne Najvyšším súdom SR pod sp. zn.: 1 Cdo/115/2017, kde súd konštatoval: „...že medzi účastníkmi, resp. medzi účastníkmi a rodičmi žalovaného bola i konkludentne uzatvorená dohoda o spôsobe užívania nehnuteľností. Na základe dohody užívala žalobkyňa, žalovaný, matka účastníkov a otec žalovaného predmetné nehnuteľnosti až do roku 2004, a to od času, kedy žalobkyňa opustila spoločnú domácnosť. Žalovaný v súčasnosti užíva nehnuteľnosti tak resp. v takom rozsahu, ako pred rokom 2004 - výlučne sám jednu izbu rodinného domu a spoločne s jeho rodičmi spoločné časti a pozemky". K zmene a spôsobu užívania nehnuteľností nedošlo. Žalovaný užíva 1 izbu a spoločné priestory spolu s rodičmi. Ďalej namietal, že odvolací súd sa odmietol zaoberať námietkou žalovaného, ktorý poukazoval na skutočnosť, že žalobkyňa sa nezaujíma o nehnuteľnosť ani o darcov, ktorí jej nehnuteľnosť darovali a o nehnuteľnosť a o darcov sa osobne stará výlučne sám žalovaný.

12. Ďalej namietal, že súdy sa nezaoberali základnou otázkou vlastníckeho práva žalobkyne k nehnuteľnosti vo Veľkej Lehôtke 519/8, ktorú nadobudla darom od K. M. a U.. Ľ.X. M., darovacou zmluvou 4.11.1991. Predmetnú darovaciu zmluvu žalobkyňa niekoľko krát spochybnila a označila ako absolútne neplatný právny úkon, podľa §37, §38 a §39 Občianskeho zákonníka. Súdy sa s touto skutočnosťou mali vysporiadať ex offio, pretože išlo o skrytú vadu zmluvy. Skrytú vadu zmluvy, neurobili ani na námietky žalovaných a ani na námietky žalobkyne. Súd vo veci sp. zn. 19Co/55/2022 v bode 23 toto pokladá za neodôvodnené a tvrdí, že sa platnosťou zaoberal súd prvej inštancie v bodoch 24 a 25. V rozsudku okresného súdu sp. zn.:15C/13/2020 v bodoch 24, 25 súd konštatuje platnosť darovacej zmluvy, s tým, že sa darovacou zmluvou zaoberali predošlé súdy. Obe zo strán pritom

namietali neplatnosť zmluvy podľa § 37, § 38 a § 39 Občianskeho zákonníka.

13. V závere dovolania žalovaný 1/ uviedol, že v konaní 19Co/55/2022 rozhodovala v senáte O.. A. K., ktorá sama uviedla, že v tomto spore sa cíti byť zaujatá a taktiež bola namietnutá ako zaujatá aj zo strany O.. O.. Zo strany A. M. bola namietaná zaujatosť sudkyne, ktorá námietka bola podaná na Najvyšší súd SR. A tejto sťažnosti bolo vyhovené. Aj napriek sťažnostiam ako zo strany žalobkyne aj zo strany žalovaného bola sudkyňa O.. A. K. určená ako člen senátu a rozhodovala vo veci, čím došlo k vade podľa § 420, písm. e) CSP.

14. Žiadal dovolací súd, aby podľa Civilného sporového poriadku §444 ods. 1/ a ods. 2/ odložil vykonateľnosť rozsudku 19Co/55/2022, z dôvodu osobitého zreteľa, pretože reálne hrozí, že ak túto pre neho značnú sumu neuhradí, bude proti nemu vedené exekučné konanie zo strany O.. O. a pri hroziacom exekučnom konaní, by som mal zablokovaný aj účet z ktorého hradím inkaso a všetky náklady spojené z chodom domácnosti v spornej nehnuteľnosti vo K. P. vedenej pod súpisným číslom XXX/X. V predmetnej nehnuteľnosti žije spolu z rodičmi ktorý sú vo vysokom dôchodkovom veku, a touto ujmom by boli postihnutí aj rodičia s ním žijúci, K. W. Ľ. M..

XX. Žalovaný 1/ navrhoval, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v časti o jeho povinnosti zaplatiť žalobkyni istinu 12.035,-eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne. Súčasne žiadal priznať náhradu trov konania v rozsahu 100%.

16. Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovaného 1/ písomne nevyjadrila.

17. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia na návrh žalovaného 1/ a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

18. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal žalovaný 1/ v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) ako strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP)), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) a dovolanie podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietol.

K dovolaniu žalovaného 1/

19. Najvyšší súd ako prvé preskúmal dovolanie žalovaného 1/. Prvotnou námietkou žalovaného 1/ bola tvrdená existencia prekážky res iudicata s ohľadom na rozsudok Okresného súdu Prievidza sp.zn. 12C/18/2015 zo dňa 15.10.2015 ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/187/2016 zo dňa 28.02.2017 v spore žalobkyne O.. A. O. proti žalovanému magistrovi Z. M.U., o zaplatenie 11.527,73 Eur s príslušenstvom. Dovolanie žalobkyne Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol uznesením zo dňa 22.08.2018, spisová značka 1Cdo/115/2017. Dovolací súd konštatuje, že tieto rozhodnutia nevytvárajú prekážku res iudicata pre predmet tohto konania s ohľadom na skutočnosť, že náhrada za užívanie nehnuteľností sa týkala obdobia od 01.09.2011 do 28.02.2015. Skutočnosť, že išlo o iné obdobie, výslovne uviedol aj žalovaný 1/ vo svojom dovolaní. Táto skutočnosť vylučuje, že by išlo o skutkovo totožnú vec, pretože ide o iné obdobie. Dovolací súd preto konštatuje, že tvrdená prekážka res iudicata rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 15.10.2015, spisová značka 12C 18/2015 vytvorená pre toto konanie nebola. Ide preto o nesprávny právny názor žalobcu na vyhodnotenie obsahu prekážky res iudicata.

20. K otázke platnosti darovacej zmluvy z roku 1991 sa v konaní vyjadril už súd prvého stupňa a to v rozsudku spisová značka 15C 13/2020 bod 24, 25 zo dňa 19. mája 2022 nasledovne: „ Žalovaný v 1/ rade opätovne v rámci svojho prednesu na pojednávaní 28.4.2022 navrhol prerušiť konanie z dôvodu nejasnosti nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu žalobkyňou s ohľadom na jej tvrdenie, že darovacia

zmluva zo 4.11. 1991 je neplatná, ktorou otázkou by sa mal súd zaoberať. Súd tento návrh žalovaného v 1/ rade zamietol ako nedôvodný. Žalobkyňa uplatňuje právo na náhradu za užívanie svojho spoluvlastníckeho podielu, resp. právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie svojho spoluvlastníckeho podielu a otázka existencie spoluvlastníctva je právne významná. Súd považuje darovaciu zmluvu zo 4.11. 1991 (obsiahnutá v konaní 10C 16/2016 vo vzťahu k žalobkyni za platný právny úkon). Touto otázkou sa zaoberali sudy aj v predchádzajúcich súdnych konaniach, naposledy KS TN v rozhodnutí sp. zn. 17Co 16/2020 zo dňa 26.5.2021, kde konštatoval, že „čo sa týka absolútnej neplatnosti tejto zmluvy, odvolací súd konštatuje, že nezistil jej dôvody, pričom táto zmluva bola podrobená prieskumu aj v predchádzajúcich konaniach, v ktorých rovnako nebola konštatovaná jej absolútna neplatnosť“. Pokiaľ túto otázku ako predbežnú riešil súd v predchádzajúcom súdnom konaní, súd nemôže vyhodnotiť túto otázku inak. Aj NS SR vo veci ICdo/44/2010 zo dňa 31.1.2012 (R 3/2013) uviedol: „Pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená, určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný skorším posúdením. Keďže súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov, nie je rozhodujúce, či súd v právoplatne skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil. So zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu, záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia nesmie byť táto otázka položená a akékoľvek jej „nové“ právne posudzovanie v inom (ďalšom) konaní tých istých účastníkov je neprípustné. Iné riešenie by znamenalo, „že súd môže porušiť viazanosť uloženú mu zákonom“. Obdobné stanovisko vychádza aj z rozhodnutia NS SR ICdo 133/2009 z 29.4.2010 a ďalej vo veci NS SR 4 Obdo/6/2020 zo dňa 29.5.2020. Vzhľadom na uvedené súd návrh žalovaného v 1/ rade na prerušenie konania zamietol ako nedôvodný, pretože súd v prebiehajúcom konaní už nemôže riešiť ako predbežnú otázku platnosť alebo neplatnosť darovacej zmluvy z 4.11.1991 (viď bod 8 rozsudku OS Prievdza sp. zn. 10C 16/2016 zo dňa 22.11.2019), pretože táto otázka bola už vyriešená v predchádzajúcich súdnych konaniach a bola vzatá za základ aj pre rozhodnutie o nárokoch žalobkyne vychádzajúcich z jej spoluvlastníctva nadobudnutého práve na základe tejto zmluvy“.

21. Najvyšší súd ako súd dovolací v uznesení sp. zn. 7Cdo/285/2021 v spore týkajúcom sa tých istých účastníkov ako v tomto dovolacom konaní, vychádzal z darovacej zmluvy zo dňa 04.11.1991 ako z platného právneho úkonu zo dňa 24.8.2022, ktorú skutočnosť preskúmal aj Ústavný súd Slovenskej republiky v bode 20 uznesenia sp. zn. I.ÚS 98/23-16 zo dňa 16. februára 2023, kde uviedol: „...Pritom už krajský súd na s. 40 svojho rozsudku uvádza, že predmetné nehnuteľnosti boli sťažovateľke a žalovanému v 1. rade darované žalovanými v 2. a 3. rade darovacou zmluvou z roku 1991 s tým, že darcovia si predmetným nehnuteľnostiam ponechávajú právo doživotného bývania v rozsahu najmenej jednej izby s príslušenstvom. Toto právo doživotného bezplatného bývania a užívania bolo dohodnuté ako právo osobné. A následne na s. 41 krajský súd konštatoval, že nezistil dôvody absolútnej neplatnosti tejto zmluvy, ktorá bola podrobená prieskumu aj v predchádzajúcich konaniach, v ktorých rovnako nebola konštatovaná jej absolútna neplatnosť. Najvyšší súd svojím postupom neporušil § 442 CSP“.

22. K rozsahu užívania nehnuteľností žalovanými 1/, 2/, 3/súd prvej inštancie v rozsudku zo dňa 19. mája 2022 sp.zn. 15C 13/2020, bod 28 uviedol: „ V predmetnej veci bolo preto právne významné zistenie, či a v akom rozsahu žalovaní užívali spoločnú vec, či ju užívali nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu, teda aj v rozsahu spoluvlastníckeho podielu žalobkyne. Vzhľadom k tomu, že otázku prípadnej dohody o užívaní vyriešil ako predbežnú otázku KS TN vo svojom rozhodnutí sp. zn. 17C/16/2020 zo dňa 26.5.2021, kedy okrem iného v bode 25 uviedol, že dohoda o užívaní spoločnej nehnuteľnosti neexistovala, žalovaní užívali nehnuteľnosti nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu, resp. bez právneho dôvodu, súd zisťoval, či došlo v užívaní k nejakej zmene vo vzťahu k tu žalovanému obdobiu. Žalovaný v 1/ rade na pojednávaní dňa 23.9.2021 na otázku súdu, akým spôsobom užívajú žalovaní nehnuteľnosť uviedol, že dom a príslušenstvo užívajú tak, ako sa užívalo predtým ako odišla v roku 2004, presne tak isto. Nedošlo teda k žiadnej zmene rozsahu užívania, žalovaní netvrdili a nepreukazovali, že užívajú nehnuteľnosť len v rozsahu ich spoluvlastníckeho podielu. Medzi spoluvlastníkmi nedošlo ani za žalované obdobie k žiadnej dohode o užívaní spoločných vecí bezplatne. Súd preto považoval uvedené tvrdenie za nesporné. Keďže všetci žalovaní fakticky užívali celú

nehnutelnosť spoločne za celé žalované obdobie sú povinní zaplatiť žalobkyni nárok spoločne a nerozdielne“.

23. Pokiaľ išlo o námietku zaujatosti vznesenú voči sudkyne Krajského súdu v Trenčíne O.. A. K., dovolací súd z uznesenia predsedníčky Krajského súdu v Trenčíne O.. U. Y. zo dňa 02. septembra 2022 spisová značka Spr/707/2022 - 388 zistil, že predsedníčka Krajského súdu v Trenčíne rozhodla, že sudkyňa Krajského súdu v Trenčíne O.. A. K. nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Krajskom súde v Trenčíne pod spisovou značkou 19Co/55/2022 (vec Okresného súdu Prievidza spisová značka 15C/13/2020). Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 9. júla 2020 č.k. 6 Nc 3/2020-33 rozhodol, že sudkyňa Krajského súdu v Trenčíne O.. K. A. nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp.zn.5NcC/6/2020.

24. Na základe týchto zistení dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 1/nie je dôvodné podľa § 448 CSP. Dovolací súd vznik prekážky res iudicata tak ako to tvrdil žalovaný 1/ nezistil, keďže išlo o nárok za iné obdobie. Dovolací súd ďalej nezistil neplatnosť darovacej zmluvy zo dňa 04.11.1991, keď vychádzal zo zistení Okresného súdu Prievidza ako aj zo zistení Najvyššieho súdu v dovolacom konaní pod spisovou značkou 7Cdo/285/2021. Dovolací súd ďalej nezistil porušenie procesného postupu Krajským súdom v Trenčíne tým, že by o odvolaní rozhodoval vylúčený sudca keďže O.. A. K., z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Krajskom súde v Trenčíne pod spisovou značkou 19Co/55/2022 (vec Okresného súdu Prievidza spisová značka 15C/13/2020) vylúčená nebola. Pokiaľ išlo o rozsah užívania nehnuteľností žalovanými 1/,2/,3/ odôvodnil už súd prvej inštancie v bode 28 v rozsudku zo dňa 19. mája 2022 sp. zn. 15C 13/2020. Odvolací súd v napadnutom rozsudku zo dňa 26.10.2023 č.k. 19Co/55/2022-421 v bode 2 zdôvodnil zistený nedostatok pasívnej legítimácie žalovaných 2/ a 3/, ktorý vychádzal zo záverov uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.08.2022 sp.zn. 7Cdo/285/2021.

25. Dovolací súd bol podľa § 440 CSP dovolacími dôvodmi žalovaného 1/ viazaný a dovolanie v časti výšky žalovanej sumy priznanej žalobkyni voči žalovanému 1/ neobsahovalo dovolacie dôvody.

K dovolaniu žalobkyne

26. Žalobkyňa v zákonnej lehote podala dovolanie proti napadnutému rozsudku v zamietavej časti proti žalovaným 1/ až 3/ vo vzťahu k nepriznanému nároku 11.974,17 Eur s prísl. ako spoločnému a nerozdielnemu a nepriznaných úrokoch z omeškania a všetkých výrokoch o náhrade trov konania. Dovoláním dotknutý výrok nie je výrok II napadnutého rozsudku vo vzťahu k žalovanému 1/. V dovolaní uplatnila dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f) CSP, že súd nesprávnym procesným postupom jej ako strane znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ďalej uplatnila dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1, písm. a) CSP s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení, ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu, v dôsledku čoho došlo k nesprávnemu právnenému posúdeniu veci a súčasne uplatnila dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu v časti záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi ešte nebola vyriešená.

27. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP žalobkyňa tvrdila, že odvolací súd rozhodoval na základe skutkového stavu, ktorý navodil svojím nezákonným rozhodnutím Najvyšší súd SR v uznesení sp.zn. 7Cdo/285/2021 zo dňa 24.8.2022 (v bode 21 rozsudku 19Co55/2022) tvrdiac, že žalovaných 2/ a 3/ nie je možné žalovať na základe bodu 5 darovacej zmluvy zo dňa 4.11.1991, lebo im zostalo právo doživotného užívania k podielu žalobkyne po 16.11.2015 zachované. Odvolací súd mal žalobkyňu na tieto okolnosti v dovolacom konaní znova vypočúť.

28. Žalobkyňa tvrdila, že odvolací súd pri vydaní napadnutého rozsudku 19Co/55/2022 vedel o tom, že

predchádzajúce konanie založené na tom istom skutkovom a právnom základe vo veci 17Co/16/2020 nie je právoplatne skončené ako celok (z bodu 26 rozsudku to jasne vyplýva), a ak mal pripojený spis musel viesť o tom, že žalobkyňa rozhodnutie NS SR 7Cdo/285/2021 napadla na Ústavnom súde SR. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/285/2021 žalobkyňa zaslala na Generálnu prokuratúru, tá ho postúpila priamo na NAKA a vo vzťahu k sudcom, ktorí toto rozhodnutie vydali žalobkyňa podala aj podnety na začatie disciplinárneho konania.

29. Žalobkyňa ďalej poukazovala na odôvodnenie uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 98/2023 zo dňa 16.2.2023, ktorý rozhodoval o jej sťažnosti proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7Cdo/285/2021 zo dňa 24.8.2022. Uviedla, že: „ Ústavný súd SR v konaní I. ÚS 98/2023 zo dňa 16.2.2023 vyvrátil tvrdenia NS SR v uznesení 7Cdo/285/2021 a potvrdil správnosť argumentácie žalobkyne o zániku práva žalovaných 2/ a 3/ z darovacej zmluvy z roku 1991 s poukazom na to, že na práva z tejto darovacej zmluvy sa má nahliadať ako na práva z vecného bremena a pripustil analógiu legis (čo úplne stačí). V ostatných námietkach žalobkyne v súlade so závermi Najvyššieho súdu SR aj Ústavný SR v záujme nadržovania žalovaným 2/ a 3/ ignoroval skutkový stav tak ako ho zistil odvolací súd v spore 17Co/16/2020, taktiež právny poriadok Slovenskej republiky, ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v obdobných veciach (citovanú nižšie), spoluvlastnícke práva žalobkyne a dokonca postupoval v rozpore s vlastným rozhodnutím, keď na prejednávajúcu vec aplikoval českú judikáciu, ktorá je na území SR v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/115/2017 zo dňa 22.8.2018 potvrdené uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 657/2018-14 zo dňa 29.11.2018 neprípustná“.

30. Žalobkyňa ďalej tvrdila dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1, písm. a) CSP s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení, ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu, v dôsledku čoho došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. V čl. III dovolania uviedla prehľad právnych otázok, predstavujúcich jej právne východiská k predmetu konania a ustálenej judikatúry, k týmto otázkam.

31. Dovolací súd konštatuje, že nešlo o právne otázky na ktoré mal dať súd odpoveď, pretože žalobkyňa ku každej otázke uviedla judikáciu. Išlo o označenie právneho základu jej nároku, ktorý žalobkyňa postavila oproti záveru najvyššieho súdu v uznesení sp. zn. 7Cdo/285/2021 zo dňa 24.8.2022 vychádzajúceho zo zmluvne dojednaného práva doživotného bezplatného bývania v prospech žalovaných 2/ a 3/ v darovacej zmluve zo dňa 04.11.1991. Pasívna legitimácia žalovaných 2/ a 3/ nevyplývala zo zákonných z ustanovení a z judikatúry ale jej nedostatok vyplýval zo zmluvného dojednania. Rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/ nezáviselo od doleuvedených právnych otázok formulovaných žalobkyňou.

1. Vyžaduje dohoda/zmena dohody spoluvlastníkov o užívaní spoločnej veci písomnú formu, ak ide o nehnuteľnú vec?
2. Môžu dohodu o užívaní spoločnej veci uzavrieť len niektorí spoluvlastníci?
3. Považuje sa výmena zámkov na dome a znemožnenie užívania spoločnej veci za zmenu pomerov?
4. Je možné žalovať nárok ako spoločný a nerozdielny, ak sa užívaním cudzej veci obohacuje viac osôb? (V prejednávanej veci sa obohacuje na úkor žalobkyne 3 osoby z toho 2 sú podieloví spoluvlastníci a tretia osoba nemá žiadne vlastnícke ani iné právo vec užívať).
5. Je možné znižovať nároky z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, prípadne tieto zamietť pre dobré mravy, dôvody hodné osobitného zreteľa na strane bezdôvodne obohatených, preukázateľne páchajúcich domáce násilie, prípadne zohľadňovať spôsob a titul nadobudnutia vlastníckeho práva poškodeného spoluvlastníka (darovacia zmluva) Úplne vylúčeného z užívania spoločnej veci (ktorému bola zamietnutá žaloba o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva); respektíve brať ohľad na dôsledky vydania bezdôvodného obohatenia spočívajúci v získaní exekučného titulu, ktorý môže alebo bude mať za následok stratu obydlia osôb, ktoré sa na úkor takto poškodeného podielového spoluvlastníka porušovaním jeho práv dlhodobo obohacujú?
6. Ak sa osoba, ktorej svedčí právo osobného užívania na základe písomnej dohody o užívaní stane

spoluvlastníkom tejto nehnuteľnosti, má to za následok zánik jej práva osobného užívania?

7. Možno aplikovať na právo osobného užívania analógiu legis s právami z vecných bremien?

8. Považuje sa zmena v osobe vlastníka nehnuteľnosti, na ktorej viazne vecné bremeno za zmenu pomerov?

9. Považuje sa za zmenu pomerov, ktorého vznikne hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného aj zmena správania sa účastníkov (napríklad páchanie domáceho násillia)?

10. Považuje sa za získanie spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti za adekvátnu náhradu za jej osobné užívanie?

11. Je možné pri výpočte bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti brať za základ výpočtu peňažného ekvivalentu nájmu do úvahy najmä nehnuteľnosti, ktoré sa nenachádzajú v lokalite, kde je sporná nehnuteľnosť, užívaním, ktorej dochádza bezdôvodnému obohateniu?

32. Žalobkyňa nesprávne právne posúdenie pre odklon od judikatúry uviedla v čl. IV dovolania, týkajúci sa konštatovaného nedostatku pasívnej legítimácie žalovaných 2/ a 3/. Namietala, že odvolací súd v bode 19 odvolania sp.zn.19Co/55/2022 zamietol jej nárok proti žalovaným 2/ a 3/, pretože mal za to, že po uzavretí darovacej zmluvy z roku 2015 nedošlo k zániku práva žalovaných 2/ a 3/ užívať nehnuteľnosti vyplývajúce z ust. článku V darovacej zmluvy z roku 1991 splynutím s nadobudnutým spoluvlastníckym podielom. Takéto závery opísané z uznesenia NS SR 7Cdo 285/2021 však nemajú žiadnu oporu v platnej právnej úprave spoluvlastníckych vzťahov ani judikatúre. Dovolací súd vo veci 7Cdo/285/2021 nevychádzal zo zisteného skutkového stavu, tak ako ho zistil dovolací súd ale len z tvrdení žalovaného 1/ a z mylnej predstavy, že od roku 1991 nedošlo k žiadnej zmene/zrušeniu pôvodnej dohody o užívaní, ktorá by mala za následok zníženie rozsahu užívacích práv žalovaných 2/ a 3/ na všetky nehnuteľnosti, čo odporuje skutkovému stavu, ustálenému odvolacím súdom. V rámci dokazovania v právoplatnom odvolacom konaní 17Co/16/2020 vyplynulo, že medzi stranami došlo ku konkludentnej dohode o spôsobe užívania nehnuteľností, formou reálneho užívania konkrétne vyčlenených izieb a spoločných častí, ktorá trvala do 8/2004. „Od kolaudácie v roku 1981 do 8/ 2004 nehnuteľnosti užívali 4 osoby a v roku 1991 nebolo zmluvne ani inak dohodnuté, že sa žalobkyňa a žalovaný 1/ ako podielovní spoluvlastníci (s užívacím právom pochádzajúcim priamo zo zákona) z nehnuteľností po roku 1991 odsťahujú, resp. ich nebudú užívať vôbec. Darovacia zmluva neobsahuje žiaden záväzok žalobkyne, spočívajúci v tom, že sa zaväzuje v dome robiť slúžku, odovzdávať žalovaným 2/ a 3/ všetky svoje zarobené peniaze, sedieť v studenom a nevykúrenom dome ani znášať domáce násillie a nikde nie je uvedený jej súhlas s tým, že na dome budú vymenené zámky a jej majetok bude okupovaný výlučne žalovanými 1/ až 3/. Táto darovacia zmluva mala aj článok VI., ktorá zakazovala medzi stranami spätné prevody, s výnimkou porušenia dobrých mravov“.

33. Žalobkyňa ďalej namietala, že pokiaľ odvolací súd tvrdí, že žalobkyňa je za daného skutkového stavu aj po 16.11.2015 viazaná dohodou z roku 1991, tento súd popiera právo žalobkyne slobodne rozhodovať o hospodárení so svojím majetkom v rozsahu svojho podielu, ktorý zahŕňa právo nielen dohody o užívaní uzatvárať, ale ich aj rušiť (rozpor s judikatúrou - vyriešená právna zrážka čl. III bod 1), pri zmene pomerov, ktorou výmena zámkov a páchanie domáceho násillia rozhodne jej pôvodná dohoda zaniká (závery odvolacieho súdu sú rozporné s judikatúrou -vyriešená právna otázka čl. III. bod 1,3 a 9). Žaloba o zaplatenie jednoznačne predstavuje jasné vyjadrenie vôle žalobkyne, ktorou je zrušenie akýchkoľvek užívacích dohôd o bezplatnom užívaní, lebo ju z užívania vylúčili a predstavuje klasickú nezhodu v užívaní spoločnej veci (rozpor s právnou otázkou č. 1).Užívacie dohody týkajúce sa celej veci mohli uzatvárať iba podielovní spoluvlastníci spoločne a nerozdielne, ktorými v roku 2015 boli žalovaný 1/ Z. M. v podiele 1-ica a žalobkyňa v podiele 1-ica.

34. Žalobkyňa ďalej namietala priznanú výšku náhrady za užívanie. Tvrdila, že pokiaľ ide o výšku náhrady za užívanie, súd postupoval v rozpore so zákonom, pretože vôbec neaplikoval ust. § 458 ods. 1, veta prvá OZ (musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením) a podľa § 458 ods.2 OZ (s predmetom bezdôvodného obohatenia sa musia vydať aj úžitky z neho, pokiaľ ten, kto obohatenie získal, nekonal dobromyseľne). Ani jeden so žalovaných nie je dobromyseľný, pretože na dome bez súhlasu žalobkyne vymenili zámky, kľúče odmietajú vydať a okupujú v celosti pozemky, čo sa deje od roku 2004. Výpočet výšky bezdôvodného obohatenia má vychádzať z ceny obvyklej v danom mieste a

časť Odvolací súd posvätil nezákonný postup súdu I. inštancie, keď priznal žalobkyni nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia len za dom, ktorý porovnával s (neporovnateľnými) nehnuteľnosťami, čo do výmery a spôsobu užívania - úžitková záhrada, vlastná studňa, garáž s montážnou jamou upravená na podnikanie - namietané na súde I. inštancie) ktoré sa v Meste Prievidza nenachádzajú a za pozemky, ktoré sú užívané bez dohody nepriznal dokonca nič, hoci výška ani rozsah užívania nebol medzi stranami sporný a nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je možné pod nijakými zámenkami znižovať (rozpor s vyriešenou právnou otázkou čl. III bod 5. Znalčka, ktorá vypracovala znalecký posudok sa umelo snažila znížiť výšku nájmu v mieste obvyklom manipuláciou s metódou polohovej diferenciácie tvrdením, že nehnuteľnosti sa nachádzajú v obci Veľká Lehôtka, v oblasti prevažne zastavanej chatami, kam jazdí okrem iného aj prímestská autobusová doprava a v dome nie je zavedený plyn (čo je zjavná lož) a toto jej umožnilo začať porovnávať uvedené nehnuteľnosti s domami v okrese Prievidza.

35. K dovolaciemu dôvodu žalobkyne podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP - doteraz neriešená právna otázka dovolacím súdom bola : „Ako má súd postupovať pri výpočte peňažného ekvivalentu /nájomu v mieste obvyklého uplatneného žalobou na vydanie bezdôvodného obohatenia osobitne za dom a osobitne za užívané pozemky v prípade, ak v danej lokalite a v danom čase absentujú 3 porovnateľné domy na prenájom a neprenajímajú sa tam ani porovnateľné pozemky ? Je možné v prípade absencie nájmu porovnateľných domov v danom mieste a čase vychádzať pri výpočte bezdôvodného obohatenia za dom z nájmu s veľkosťou a výmerou porovnateľné byty v bytových domoch prenášaných v danom mieste a čase, ak sa v nehnuteľnosti, ktorá je predmetom výpočtu bezdôvodného obohatenia nachádza bytová jednotka a osobitne vychádzať z nájmu za pozemky vypočítaného podľa vyhlášky ? Alebo je možné priznávať len jednu sumu za dom a pozemky podľa ponúk realitných kancelárií, bez ohľadu na rozsah skutočne užívanej výmery domu, pozemkov a hospodárske využitie nehnuteľností, ktorá je predmetom sporu?“

36. Žalobkyňa namietala, že odvolací súd stanovil výšku bezdôvodného obohatenia v článku 30 rozsudku 19Co/55/2022 ako celok, za domovú nehnuteľnosť a pozemky, bez bližšieho určenia ceny za dom a osobitne za pozemky, bez ohľadu na užívanú výmeru a prepočet nájmu za 1 m² pozemku, lebo sa treba priblížiť k obvyklému určovaniu cien a to aj do spôsobu ich výpočtu. Odvolacie námietky žalobkyne boli vraj nedôvodné, keďže delenie na nájom stavby a nájom pozemku nie je obvyklé pri prenájmoch rodinných domov. Ďalej poukázal v tejto súvislosti na to, že podľa prílohy č. 3 k vyhláške č. 492/2004 Z.z. je postup stanovenia všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti diferencovaný podľa toho, či ide o pozemky, stavby alebo byty a preto na námietky žalobkyne, že takýto postup nie je správny a má sa pri absencii porovnateľných nehnuteľností vychádzať z nájmov za byty a osobitne za pozemky podľa vyhlášky, poukázal (v bod 32 rozsudku) na to, že uvedená právna otázka spôsobu výpočtu bezdôvodného obohatenia nie je ustálená judikatúrou dovolacieho súdu. Žalobkyňa nenachádza žiadne judikáty Najvyššieho súdu SR, ktorý by uvedenú problematiku riešili a konštatuje, že odvolacími súdmi je uvedený právny problém riešený rozdielne. Napr. v právoplatnom rozsudku žalobkyne u totožných nehnuteľností (vo vzťahu k žalovanému 1/) sp. zn. 17Co/16/2020 len za iné obdobie má žalobkyňa priznaný nárok za dom vo výške nájmu za byty, osobitne za užívané pozemky podľa vyhlášky 492/2004 Z.z., v konaní pred odvolacím súdom vo veci 19Co/55/2022 už má priznanú len sumu za domy (v zníženej výmere) v úplne inej lokalite a za pozemky bola žaloba zrazu zamietnutá, hoci ich žalovaní 1/ až 3/ v celosti užívajú bez právneho dôvodu. V prípade bezdôvodného obohatenia súdna prax ako aj znalci bežne vychádzajú pri výpočte nájmu v mieste obvyklého za dom bez porovnateľných domov v danej lokalite zo všeobecnej hodnoty nájmu bytovej jednotky v bytovom dome, teda z cien za byty a osobitne počítajú aj nájom za pozemky o čom svedčia judikáty napr.: rozsudok Krajského súdu Trenčín 17Co/16/2020-452 zo dňa 26.5.2021, uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 16Co/4/2017z 30.11.2017, rozsudok Krajského súdu Trenčín sp.zn. 27Co/164/20017 zo dňa 28.12.2017, Krajského súdu Trnava sp.zn. 9Co/244/2014 zo dňa 28.7.2015. Žalobkyňa tieto judikáty predkladá.

37. V danom prípade žalobkyňa má za to, že v záujme princípu právnej istoty by mal dovolací súd túto otázku vyriešiť zaujatím jednotného právneho názoru. Žalobkyňa namietala postup odvolacieho súdu s odkazom aplikáciu postupu pri stanovení všeobecnej hodnoty nehnuteľností, kde je osobitné členenie na stavby, byty a pod. a z toho vyvodený záver, že pri výpočte bezdôvodného obohatenia za dom s

pozemkami sa má priznávať len jedna suma bez ohľadu na užívanú výmeru, lebo také sú stanoviská realitných kancelárií a preto, lebo vyhláška diferencuje medzi domami a bytmi, nie je možné pri výpočte bezdôvodného obohatenia za dom vychádzať z nájmu za byt v bytovom dome pri absencii porovnateľných nehnuteľností. Vzhľadom na znenie ust. § 458 ods. 1, veta prvá OZ (musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením) žalobkyňa má za to, že princípu spravodlivosti jednoznačne pri vydaní bezdôvodného obohatenia zodpovedá výpočet výšky nájmu v mieste obvyklého za porovnateľné bytové jednotky v byt. domoch ak neexistujú v danej lokalite prenajímané domy a výška nájmu vypočítaná podľa vyhlášky osobitne za pozemky. Nie je možné dopustiť, aby poškodený spoluvlastník nedostal adekvátnu náhradu za užívanie jemu patriacich nehnuteľností iba preto, že neexistuje právny predpis, upravujúci spôsob správneho výpočtu nájmu za domy pri absencii porovnateľných nehnuteľností.

38. V článku VI. žalobkyňa uviedla osobné vyjadrenia na adresu dovolacieho súdu rozhodujúceho vo veci sp. zn. 7Cdo/285/2021 a žalobkyňa uvádza osobné vyjadrenia o vzťahoch medzi účastníkmi konania, ktorí sú jej rodinnými príslušníkmi. Tieto vyjadrenia neobsahujú právnu argumentáciu a dovolací súd ich preto bližšie nepopisoval. V čl. VII žalobkyňa uviedla dovolací návrh. Žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu II. inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie. Súčasne žiadala priznať náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100% a žiada o odklad vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu v časti trov konania. K výrokom o trovách konania argumentáciu neuviedla.

39. Žalovaní 1/ až 3/ vo vyjadrení zo dňa 16.01.2024 k dovolaniu žalobkyne uviedli obsahovo zhodnú argumentáciu ako žalovaný 1/ vo svojom dovolaní, ktoré je predmetom tohto dovolacieho konania. Tvrdili, že krajský súd rozhodol v rozpore s procesnou prekážkou res iudicata. V totožnej veci bolo rozhodnuté rozsudkom 12C/18/2015 ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu 6Co/187/2016 a tiež bolo zamietnuté dovolanie Najvyšším súdom SR pod sp.zn. 1Cdo/115/2017. V tomto právoplatne skončenom súdnom spore bol nárok O.. O.D. zamietnutý. V tejto veci boli totožní účastníci na strane žalovaných a aj na strane žalobkyne, taktiež bol žalovaný ten istý nárok ako v rozsudku Krajského súdu 19Co/55/2022, zo dňa 26.10.2023 akurát za iné obdobie a v inej výške, čím bol porušený § 230 Civilného sporového poriadku: ak sa vo veci rozhodlo, nemôže sa prejednať a rozhodovať znova. Poukazoval na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. septembra 2012 sp.zn. 2Cdo/71/2012.

40. V závere vyjadrenia doplnili stanovisko k osobným vytknutiam a opisu narušených rodinných vzťahov (podľa zistenia súdu VI. časť dovolania) s tým, že na invektívy O.. O. nemienia reagovať, a ako v predošlých sporoch ku skutkovým tvrdeniam O.. O. žiadajú písomné, úradne potvrdené listinné dôkazy, pretože už viac krát pred súdom sa preukázala ako nedôveryhodná osoba, ktorá sa neštíti znížiť sa k hrubej manipulácii súdov vo svoj prospech, polopравdami a klamstvami. V závere namietali, v žiadnej modernej kultúre a ani v žiadnych iných kultúrach a to aj kultúrach v dávnej histórii nebolo a nie je morálne, aby si obdarovaný k daru pýtal ešte aj nájom alebo, finančnú náhradu, a v tomto prípade od svojich rodičov, alebo od ľudí, ktorí, sa bezplatne starali o O.. O. do jej 33 roku veku života, a darovali jej vlastnú strechu nad hlavou, v domnienke, že sa o nich v starobe postará a bude im oporou. Od takýchto ľudí si pýtať ešte aj finančnú náhradu, alebo nájom a ako bonus za každým majú súpis hrubých urážok na ich adresu. Takéto konanie považujú za vysoko nemorálne.

41. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia na návrh žalobkyne a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

42. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala žalobkyňa v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) ako strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP)), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) a

dovolenie žalobkyne podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietol.

43. Dovolací súd zistil, že obsah dovolania žalobkyne v prvom rade smeroval proti právnomu záveru odvolacieho súdu o nedostatku pasívnej legitímácie žalovaných 2/ a 3/, z ktorého dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu proti nim zamietol (čo tvorí okrem iného obsah výroku III, ktorým odvolací súd žalobu vo zvyšku zamietol). V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Žalobkyňa namietala, že odvolací súd rozhodoval na základe skutkového stavu, ktorý navodil svojím nezákonným rozhodnutím Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení spisová značka 7Cdo/285/2021 zo dňa 24.08.2022. Dovolací súd poukazuje na to, že odvolací súd vychádzal z právneho názoru dovolacieho súdu, ktorý v bode 14 a 15 odôvodnenia zistil, že podľa bodu 5 darovacej zmluvy zo dňa 04.11.1991 (čl. 244) „Prevodcovia K. M. a manželka si ponechávajú v predmetnej nehnuteľnosti právo doživotného bezplatného bývania a užívania predmetných nehnuteľností, ktoré im bude zabezpečené minimálne v 1 izbe s použitím príslušenstva. Toto právo, ktoré je osobným právom prevodcovia nebude vyznačené ako ťarcha na predmetných nehnuteľnostiach, bude ako neurčité plnenie ocenené čiastkou 50 000 Kčs“. Dovolací súd konštatoval, že rozsah užívania bol vymedzený iba spodnou hranicou, t. j. ako minimálny. Obmedzenie užívania, prípadne výhrada užívania v prospech inej osoby neboli dohodnuté. Preto podľa obsahu zmluvy im vyplýva oprávnenie užívať celý predmet zmluvy. Existencia tejto zmluvy bráni vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/ vzniku práva žalobkyne na odplatu za užívanie jej spoluvlastníckeho podielu.

44. Uvedený právny názor bol preskúmaný aj ústavným súdom. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 16. februára 2023 spisová značka I. US 98/2020 3 - 16 rozhodol o z ústavnej sťažnosti žalobkyne proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. augusta 2022 č. k. 7 Cdo 285/2021 tak, že ústavnú sťažnosť odmietol. Ústavný súd v odôvodnení v bodoch 20, 21 uviedol, že: „Ústavný súd sa nestotožňuje s argumentom sťažovateľky, že najvyšší súd prijal závery bez znalosti, resp. v rozpore so skutkovým stavom zisteným krajským súdom. Najvyšší súd vychádzal z obsahu darovacej zmluvy z roku 1991, z jej čl. 5. Pritom už krajský súd na s. 40 svojho rozsudku uvádza, že predmetné nehnuteľnosti boli sťažovateľke a žalovanému v 1. rade darované žalovanými v 2. a 3. rade darovacou zmluvou z roku 1991 s tým, že darcovia si predmetným nehnuteľnostiam ponechávajú právo doživotného bývania v rozsahu najmenej jednej izby s príslušenstvom. Toto právo doživotného bezplatného bývania a užívania bolo dohodnuté ako právo osobné. A následne na s. 41 krajský súd konštatoval, že nezistil dôvody absolútnej neplatnosti tejto zmluvy, ktorá bola podrobená prieskumu aj v predchádzajúcich konaniach, v ktorých rovnako nebola konštatovaná jej absolútna neplatnosť. Najvyšší súd svojím postupom neporušil § 442 CSP. Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľky o nadržaní najvyššieho súdu žalovaným z dôvodu stotožnenia sa s ich tvrdeniami ústavný súd uvádza, že najvyšší súd je pri rozhodovaní o dovolaní súdom, ktorý okrem rozhodovania o právach a povinnostiach sporových strán „súdi súdy“ s dôsledkami pre účastníkov konania súčasných i budúcich. Rozhodnutím o dovolaní sa cez interpretáciu vdychuje život právnym normám s dôsledkami pre celé územie Slovenskej republiky (I. US 336/2019). Aj v predmetnej veci išlo o rozdielny právny názor okresného súdu a krajského súdu na zánik užívacieho oprávnení žalovaných v 2. a 3. rade na základe darovacej zmluvy z roku 1991 následkom nadobudnutia spoluvlastníckych podielov v roku 2015. Okresný súd bol toho názoru, že po roku 2015 vykonával žalovaný v 2. a žalovaný v 3. rade užívacie práva čiastočne z titulu ich spoluvlastníckych podielov a čiastočne z titulu dohody v pôvodnej darovacej zmluve z roku 1991. Krajský súd naopak uviedol, že pokiaľ sa právo osobného užívania z titulu záväzku v roku 2015 zmenilo na právo užívať z titulu podielového spoluvlastníctva, môžu žalovaní v 2. a 3. rade užívať iba to, čo im patrí, podľa veľkosti ich podielu. Najvyšší súd prezentoval svoj právny názor v zhode s právnym názorom okresného súdu“.

45. Dovolací súd ďalej poukazuje na bod 17 odôvodnenia uznesenia Ústavného súdu zo dňa 16. februára 2023 spisová značka I. ÚS 98/2023 : „Podľa názoru ústavného súdu je však s ohľadom na skutkový stav prejednávanej veci a na skutočnosť, že rozdiel medzi záväzkovým a vecným právom osobného užívania veci spočíva najmä v jeho účinkoch (erga omnes v prípade vecných práv a inter partes pri právach zo záväzku), príliehavejší záver Najvyššieho súdu Českej republiky vyjadrený v rozsudku č. k. 22 Cdo 3864/2014 z 29. marca 2016, v ktorom riešil právnú otázku zániku vecného bremena

(doživotného a bezplatného užívania časti domu) v situácii, keď sa oprávnený z tohto vecného bremena stal podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti, ktorá bola týmto vecným bremenom zaťažená. Podľa odkazovaného rozsudku ak sa stal oprávnený z vecného bremena užívania predmetných nehnuteľností ich spoluvlastníkom, vykonáva užívaním predmetných nehnuteľností podľa rozsahu dohodnutého v zmluve o zriadení vecného bremena (ako súčasti darovacej zmluvy, pozn.) čiastočne spoluvlastnícke právo na svojej ideálnej polovici a čiastočne právo k cudzej veci (na ideálnej polovici druhého spoluvlastníka). Keďže nemožno vymedziť hranice medzi ideálnymi spoluvlastníckymi podielmi, nemožno stanoviť, kedy vykonáva svoje spoluvlastnícke právo a kedy právo k cudzej veci. Na druhej strane je vecné bremeno ako také nedeliteľné, takže ho nemožno nadobudnúť iba vo vzťahu k ideálnej časti nehnuteľnosti, ani ho k ideálnej časti nehnuteľnosti nemožno stratiť. Ak sa teda stane oprávnený z vecného bremena užívania predmetných nehnuteľností ich spoluvlastníkom, toto vecné bremeno nezaniká. A to aj z toho dôvodu, že splnutie predpokladá jednoznačnú totožnosť oprávneného a povinného subjektu, ktorá v tomto prípade nenastala“.

46. Právne závery vyplývajúce uznesenia Ústavného súdu zo dňa 16. februára 2023 spisová značka I. ÚS 98/20203 boli žalobkyni ako sťažovateľke známe. Žalovaní 2/ a 3/vykonávali užívacie práva čiastočne z titulu ich spoluvlastníckych podielov a čiastočne z titulu dohody v pôvodnej darovacej zmluve z roku 1991, ktorou skutočnosťou sa zaoberal už Okresný súd Prievidza v bode 37 rozsudku spisová značka 10C/16/2016 - 318 zo dňa 22. novembra 2019. Odvolací súd z týchto záverov vychádzal v bode 20 napadnutého rozsudku. Odvolací súd napadnutý rozsudok riadne odôvodnil riadne odôvodnil a nevykazuje znaky nepreskúmateľnosti. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné, a preto ho podľa § 448 CSP zamietol.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

47. Podľa § 421 ods. 1, písm. a) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok („CSP“) dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu.

48. Žalobkyňa tvrdila, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení, ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu, v dôsledku čoho došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

49. Dovolací súd konštatuje, že pasívna legitímácia žalovaných 2/ a 3/závisela od vyhodnotenia konkrétnych skutkových okolností, ktorými sa zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky. V uznesení spisová značka 7 Cdo 285/2021 zo dňa 24. augusta 2020 Najvyšší súd Slovenskej republiky svoj právny názor riadne zdôvodnil a tento právny názor bol aj preskúmaný Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení I. ÚS 98/2023. Preto pokiaľ odvolací súd vychádzal z týchto právnych záverov tak jeho rozhodnutie záviselo od právnej otázky, ktorá bola v tejto individuálnej veci vyriešená. Odvolací súd sa riadil právnymi závermi Najvyššieho súdu v konkrétnej individuálnej veci na základe zistených skutkových okolností. Tieto špecifické okolnosti neboli riešené doterajšou ustálenou praxou s ohľadom na individuálny charakter darovacej zmluvy zo dňa 04.11.1991, z ktorej vyplýval zmluvne dohodnutý spôsob osobného užívania v prospech žalovaných 2/ a 3/. Je potrebné prihliadnuť aj na skutočnosť, že žalovaní 2/ a 3/ svoj spoluvlastnícky podiel 1-ica na predmetných nehnuteľnostiach darovali žalobkyni, išlo o bezodplatný právny úkon. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie nie je dôvodné, a preto ho podľa § 448 CSP zamietol.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

50. Podľa § 421 ods. 1, písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok („CSP“) dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola ešte vyriešená.

51. Žalobkyňa formulovala nasledovanú otázku: „Ako má súd postupovať pri výpočte peňažného ekvivalentu /nájomu v mieste obvyklého uplatneného žalobou na vydanie bezdôvodného obohatenia osobitne za dom a osobitne za užívané pozemky v prípade, ak v danej lokalite a v danom čase absentujú 3 porovnateľné domy na prenájom a neprenajímajú sa tam ani porovnateľné pozemky? Je možné v prípade absencie nájomu porovnateľných domov v danom mieste a čase vychádzať pri výpočte bezdôvodného obohatenia za dom z nájomu s veľkosťou a výmerou porovnateľné byty v bytových domoch prenajímaných v danom mieste a čase, ak sa v nehnuteľnosti, ktorá je predmetom výpočtu bezdôvodného obohatenia nachádza bytová jednotka a osobitne vychádzať z nájomu za pozemky vypočítaného podľa vyhlášky? Alebo je možné priznávať len jednu sumu za dom a pozemky podľa ponúk realitných kancelárií, bez ohľadu na rozsah skutočne užívanej výmery domu, pozemkov a hospodárske využitie nehnuteľností, ktorá je predmetom sporu?

52. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobkyňa na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 23.09.2021 do zápisnice o pojednávaní žalobkyňa uviedla: „Vzhľadom k názoru súdu, navrhujem vykonať znalecké dokazovanie na stanovenie ceny nájomu v mieste obvyklého za celé obdobie, ktoré je predmetom sporu vrátane domu a pozemkov v jednej polovici, za akú cenu sa nehnuteľnosti v danej lokalite kde môžu prenajímať“. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 15C/13/2020 - 241 zo dňa 27. septembra 2021 nariadil znalecké dokazovanie a za znalca ustanovil U. W. Ž., znalca z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností s miestom výkonu činnosti Bakalárska 06. 7, 971 01 Prievidza. Úlohou znalca bolo stanoviť cenu obvyklého nájomu (hodnoty náhrady za užívanie) v podiele 1-ica nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX v okrese Prievidza, k.ú. K. P., pozostávajúcich z rodinného domu súpisné č. XXX Z.ostaveného na parcele č. 19 (parcela č. XX vo výmere 337 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie) a zo záhrady na parcele č. XX vo výmere 273 m², za obdobie od 01.11.2019 do 23.09.2021, a to so zohľadnením úžitkovej (hospodárskej) hodnoty nehnuteľností. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku zo dňa 19. mája 2022 spisová značka 15C/13/2020 v bode 14 uviedol: „...Vychádzajúc zo znaleckého posudku č. 489/2021 je zrejmé, že obvyklý nájom za dom sa nedá vypočítať pre absenciu minimálne troch porovnateľných nehnuteľností, ktoré by sa prenajíмали v danom mieste a čase, pričom nie je možné vychádzať z priemernej predajnej ceny nehnuteľností bez bližšej špecifikácie popisu, lokality, amortizácie a podobne. Nájomu v mieste obvyklom za dom sa najviac približuje hodnota nájomov za obdobne vybavené 4-izbové byty v Meste Prievidza s garážou, pretože tieto sú porovnateľné s bytom v predmetnom rodinnom dome. Nakoniec tento postup odobril aj Krajský súd v Trenčíne vo veci 17Co 16/2020 zo dňa 26.5.2021“.Odvolací súd sa v napadnutom rozsudku v bode 25 po preskúmaní veci stotožnil s právnym posúdením veci súdom prvého i prvej inštancie v otázke určenia výšky bezdôvodného obohatenia a s odôvodnením napadnutého rozsudku v tejto časti podľa § 387 ods. 2 CSP, na ktoré závery v celom rozsahu odkázal. Dovolací súd konštatuje, že z uvedeného je zrejmé, že žalobkyňa ako aj súd prvej inštancie a odvolací súd hodnotili uvedenú otázku akú skutkovú ktorú súčasne stanovili ako predmet znaleckého dokazovania. Skutočnosť že otázka „ako má súd postupovať pri výpočte peňažného ekvivalentu nájomu...“ bola predmetom znaleckého dokazovania vylučuje, že išlo o právnu otázku, keďže podľa § 207 ods. 2 CSP v písomnom znaleckom posudku znalec odpovie na položené otázky; nevyjadruje sa k právnemu posúdeniu veci. Dovolací súd preto dospel k záveru, že žalobkyňou formulovaná otázka podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nemala charakter právnej otázky a dovolanie preto v zmysle § 448 CSP nebolo dôvodné.

53. Dovolací súd zistil, že súd prvej inštancie zdôvodnil výšku priznanej náhrady za užívanie nehnuteľností všetkými tromi žalovanými za rozsah užívania aj spoluvlastníckeho podielu v bode bodoch 34 35 a 36 rozsudku zo dňa 19. mája 2022 č. k. 15C/13/2020. Odvolací súd v napadnutom rozsudku zo dňa 26. októbra 2023 č. k. 19Co/55/2022 - 421 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil pričom žalovanú sumu 12 035 Eur spolu s úrokom zo špecifikovanú úrokom z omeškania 5 % ročne uložil zaplatiť žalovanému 1/, vzhľadom na zistený nedostatok pasívnej legítimácie žalovaných 2/a 3/. Súd prvej inštancie aj odvolací súd vychádzali zo znaleckého posudku znalkyne U. Ž.: Súd prvej inštancie v rozsudku zo dňa 19. mája 2022 č. k. 15C/13/2020v bode 34 uviedol: „Súd preto priznal žalobkyni náhradu za užívanie nehnuteľností všetkými tromi žalovanými za rozsah užívania aj spoluvlastníckeho podielu nasledovne: od 1.1.2019 do 31.12.2019, t. j. dva mesiace pri mesačnom nájme 675,- eur, spolu 1.350,- eur, z toho 1/2-ica predstavuje sumu 675,- eur, od 1.1.2020 do 31.12.2020, t.j. 12 mesiacov pri

mesačnom nájme 725,- eur, spolu ročný nájom 8.700,- eur, z toho 1/2-ica predstavuje 4.350,- eur, od 1.1.2021 do 31.12.2021, t.j. 12 mesiacov á 775,- eur, spolu ročný nájom 9.300 eur, z toho 1-ica predstavuje 4.650,- eur, od 1.1.2022 do 28.4.2022, t.j. 3 mesiace pri mesačnom nájme 1.200,- eur predstavuje nájom za tri mesiace 3.600,- eur, za 28 dní mesiaca apríl 2022 ide sumu 1.120,- eur (1200/30dní x 28), t.j. spolu nájom 4.720,- eur, z toho 1-ica predstavuje 2.360,- eur. Spolu prináleží žalobkyni za uvedené obdobie náhrada vo výške 12.035,- eur“. Odvolací súd aj súd prvej inštancie uvedenú otázku hodnotili ako skutkovú na riešenie ktorej súd prvej inštancie nariadil znalecké dokazovanie. Vzhľadom na to, uvedenú otázku nemožno riešiť ako otázku právnu v zmysle dovolacích dôvodov podľa § 421 ods.1 CSP. Podľa § 207 ods. 2 CSP v písomnom znaleckom posudku znalec odpovie na položené otázky; nevyjadruje sa k právnemu posúdeniu veci. Dovolací súd preto dospel k záveru, že žalobkyňou ani otázka formulovaná k výške obvyklého nájomného podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nemala charakter právnej otázky a dovolanie v zmysle § 448 CSP nebolo dôvodné preto ho zamietol.

54. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 453 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods.2 CSP. Žalobkyňa a Žalovaný 1/ mali úspech len čiastočný, a to každý vo vzťahu k dovolaniu protistrany. Žalovaný 2/ a 3/ mali úspech vo vzťahu k dovolaniu žalobkyne, avšak podľa obsahu spisu im trovy v dovolacom konaní nevznikli. Podľa komentára ASPI k ust. § 262 : „, Ak úspešnej strane sporu alebo strane, ktorá procesne nezavinila zastavenie konania, preukázateľne v konaní žiadne účelne vynaložené výdavky ako trovy konania nevznikli, súd jej nárok na náhradu trov konania neprizná“. Dovolací súd preto v zmysle § 255 ods.2 vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

55. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.